

**Latvijas iekšējo un jūras piekrastes ūdeņu resursu ilgtspējīgas izmantošanas un pārvaldības
konsultatīvās padomes sēdes
PROTOKOLS**

Rīgā

2017.gada 24.martā

Nr.

Sēdes norises vieta un laiks: Zemkopības ministrija, Republikas laukums 2, 1419.telpa, no plkst.10:00 līdz plkst.11:30.

Darba kārtība:

- 1 Informācijas apkopojums un secinājumi par iespējām izveidot kanālu un caurteču sarakstu, kuros pavasarī būtu nosakāms zivju ieguves liegums.
2. Informācija un diskusija par zivju sugām, kuras tiek papildinātas dabiskajos ūdeņos (piemēram, Alūksnes ezera gadījums saistībā ar plānoto varavīksnes foreļu ielaišanu).
3. Informācija un diskusija par aktuālajiem jautājumiem iekšējo ūdeņu zvejā (saistībā ar nēģu zveju Daugavā).

Sēdē piedalās un to vada Latvijas iekšējo un jūras piekrastes ūdeņu resursu ilgtspējīgas izmantošanas un pārvaldības konsultatīvās padomes (turpmāk – Padomes) priekšsēdētājs:

Dagnis Straubergs – biedrības „Latvijas Pašvaldību savienība” (turpmāk – LPS) pārstāvis, Salacgrīvas novada domes priekšsēdētājs.

Sēdē piedalās Padomes sekretariāta vadītājs:

Normunds Riekstiņš – Zemkopības ministrijas Zivsaimniecības departamenta (turpmāk – ZM ZD) direktors.

Sēdē piedalās sekojoši Padomes locekļi:

Ričards Derkačs – ZM ZD direktora vietnieks;

Juris Dančauskis – Zvejniecības interešu grupas (turpmāk – ZIG) vadītājs;

Jānis Pētermanis – ZIG pārstāvis;

Ojārs Beķeris – ūdeņu resursu apsaimniekošanas un aizsardzības interešu grupas vadītājs (turpmāk – ŪRIG);

Aivars Ruņģis – ŪRIG pārstāvis;

Daiga Vilkaite – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas Dabas aizsardzības departamenta direktore.

Sēdē piedalās sekojoši Padomes padomdevēji:

Ēriks Aleksejevs – Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskā institūta „BIOR” (turpmāk – institūts BIOR) Zivju resursu pētniecības departamenta Iekšējo ūdeņu nodaļas pētnieks;

Georgs Korņilovs – institūta BIOR Zivju resursu pētniecības departamenta pētnieks;

Eduards Sproģis – Valsts vides dienesta (turpmāk – VVD) Zvejas kontroles departamenta Iekšējo ūdeņu kontroles daļas vadītājs;

Miks Veinbergs – VVD Zvejas kontroles departamenta direktora vietnieks, Jūras kontroles daļas vadītājs;

Jēkabs Dzenis - Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk – DAP) Dabas aizsardzības departamenta CITES nodaļas vadītājs (G.Strodes vietā).

Sēdē nepiedalās sekojoši Padomes locekļi:

Baiba Zasa – VARAM Vides aizsardzības departamenta Ūdens resursu nodaļas vecākā eksperte;

Mārtiņš Balodis – Makšķerēšanas interešu grupas (turpmāk – MIG) vadītājs;

Imants Saulītis – MIG pārstāvis;

Raimonds Indrāns – LPS pārstāvis;

Guntars Ezeriņš – Zemūdens medību interešu grupas (turpmāk – ZMIG) vadītājs;

Oļegs Jukna – ZMIG pārstāvis.

Sēdē nepiedalās sekojoši Padomes padomdevēji:

Gita Strode – DAP Dabas aizsardzības departamenta direktore (aizstāj J.Dzenis);

Sēdes piedalās sekojoši klātesošie:

Didzis Ustups – institūta BIOR Zivju resursu pētniecības departamenta vadītājs;

Jānis Birzaks – institūta BIOR Zivju resursu pētniecības departamenta Iekšējo ūdeņu nodaļas vadītājs;

Inese Bārtule – ZM ZD Zvejas pārvaldības un zivju resursu nodaļas vadītāja vietiece.

Sēdi protokolē:

Ilze Rutkovska – ZM ZD Zvejas pārvaldības un zivju resursu nodaļas vecākā referente.

Sēdes gaita:

D.Straubergs iepazīstina ar sēdes darba kārtības jautājumiem.

Pēc **D.Strauberga** ierosinājuma tiek mainīta darba kārtības jautājumu izskatīšanas secība, pārceļot darba kārtības 1.jautājumu uz vēlāku laiku, lai kādi no padomes locekļiem, kas ierastos uz sēdi ar kavēšanos, būtu iespēja piedalīties diskusijā par šo jautājumu.

Darba kārtības 2.jautājums - Informācija un diskusija par zivju sugām, kuras tiek papildinātas dabiskajos ūdeņos (piemēram, Alūksnes ezera gadījums saistībā ar plānoto varavīksnes foreļu ielaišanu).

N.Riekstiņš informē, ka ir saņemta Vides konsultatīvās padomes (turpmāk – VKP) vēstule, kurā pausts satraukums par to, ka Alūksnes ezerā tiek plānota varavīksnes foreles ielaišana, kas VKP ieskatā ir uzskatāma par Sugu un biotopu aizsardzības likuma 18.panta prasību neievērošanu. Sadarbojoties VARAM, ZM un institūtam BIOR, ir sagatavota atbildes vēstule VKP, kurā norādīts, ka varavīksnes forele dabiskajos ūdeņos kopš pagājušā gadsmita ir ielaista daudzas reizes, kā arī tā plaši tiek audzēta atklātās akvakultūras platībās, tādēļ tā vairs nevar tikt uzskatīta par Latvijā nesastopamu un tai neraksturīgu sugu. Lūdz institūtu BIOR sniegt savus komentārus šajā sakarā.

Ē.Aleksejevs atzīmē, ka jautājums nav viennozīmīgs. Latvijas invazīvo sugu sarakstā varavīksnes forele nav ieskaitīta, savukārt Sugu un biotopu aizsardzības likumā tiek runāts par Latvijai neraksturīgām sugām, radot jautājumu, kas ir un kas nav Latvijas dabai raksturīgas sugas, jo varavīksnes forele Latvijā dabā ir sastopama jau kopš 1930. gadiem. Līdz šim Latvijā veiktā varavīksnes foreļu ielaišana dabiskajos ūdeņos nav devusi ekonomisko efektu. Vienlaikus nav novērots, ka šī suga nodarītu kādu redzamu kaitējumu dabai un vietējai ihtiofaunai, vienīgi Alūksnes ezerā tā iespējams varētu atstāt kādu ietekmi uz repša populāciju. Vienlaikus skaidrs, ka varavīksnes foreļu ielaišana Alūksnes ezerā tiek plānota ar mērķi piesaistīt tūristus – makšķerniekus.

D.Ustups norāda, ka ir pieejamas vairāk nekā 20 zinātniskās publikācijas, kurās atspoguļota citu valstu pieredze saistībā ar varavīksnes foreļu ielaišanu dabiskajās ūdenstilpēs, un tikai vienā no tām ir norādes uz nelielu negatīvu ietekmi.

J.Birzaks atzīmē, ka pēdējo 24 gadu laikā nav izdevies atrast pierādījumus, ka šī suga būtu spējīga vairoties dabiskajā vidē un tā ir atkarīga tikai no šo zivju ielaišanas.

J.Dančauskis izsaka bažas, ka varavīksnes foreļu ielaišana ezeros tīri teorētiski nākotnē varētu radīt problēmas zvejnikiem, jo licencētās makšķerēšanas attīstība varētu veicināt rūpnieciskās zvejas aizliegumu noteikšanu ezeros.

N.Riekstiņš norāda, ka tas ir pilnīgi normāli, ka katra pašvaldība meklē iespējas, kā palielināt savu ūdeņu vērtību un veicināt tūrisma attīstību. Varavīksnes foreļu ielaišanu nevajadzētu saistīt ar rūpnieciskās zvejas samazināšanu, jo pašvaldības var lemt par zvejas samazināšanu neatkarīgi no kādu zivju sugu ielaišanas.

J.Dzenis informē, ka šobrīd DAP ir saņēmusi Alūksnes pašvaldības iesniegumu ar lūgumu saskaņot varavīksnes foreļu ielaišanu Alūksnes ezerā. DAP ir lūgusi VARAM, Pārtikas un veterināro dienestu un institūtu BIOR sniegt savu vērtējumu šajā jautājumā, jo nepieciešams tikt skaidrībā, vai šajā gadījumā ir nepieciešama introdukcijas vai ielaišanas atļauja. Piekrīt, ka vajadzētu precīzāk noteikt, kuras ir Latvijas dabai raksturīgās sugas. Ierosina, ka varētu tikt izstrādāts dokuments, kurā tiktu uzskaitītas Latvijas dabai raksturīgās zivju sugas.

N.Riekstiņš aicina DAP ziņot par informāciju, kas tiks saņemta no kompetentajām valsts institūcijām šajā jautājumā, un par tā tālāko virzību.

D.Straubergs atzīmē, ka ir jārespektē zinātnieku viedoklis un arī Alūksnes pašvaldības vēlme ielaist Alūksnes ezerā varavīksnes foreles par saviem līdzekļiem. Padomei nevajadzētu būt iebildumiem, ciktāl varavīksnes foreļu ielaišana notiek likuma ietvaros.

Padome informāciju par darba kārtības 2.jautājumu pieņem zināšanai.

Darba kārtības 3.jautājums - Informācija un diskusija par aktuālajiem jautājumiem iekšējo ūdeņu zvejā (saistībā ar nēģu zveju Daugavā).

N.Riekstiņš informē, ka nēģu zvejnieki Daugavā bija ielikuši vairāk zvejas rīku nekā bija atļauts. Šis jautājums tika skatīts arī Saeimas Vides apakškomitejas sēdē. Aicina institūtu BIOR sniegt informāciju par nēģu stāvokli Daugavā, kā arī viedokli par iespējamām izmaiņām nēģu zvejas regulācijā.

D.Ustups informē, ka līdz šim speciāli, padziļināti pētījumi par nēģiem nav veikti. Daugavas HES kaskāde ir ietekmējusi nēģu bioloģiju un zveju, līdz ar to dabiskās iespējas nēģim atrasties Daugavā ir mazas. Pastāv iespēja, ka nēģa krājumus Daugavā varētu zvejot pietiekoši brīvi, ņemot vērā to, ka tas šeit dabīgi vairoties nevar. Tomēr no sākuma būtu izvērtējams jautājums, vai nēģi varētu no Daugavas iet atpakaļ arī jūras piekrastē un pēc tam aizmigrēt uz citām blakus esošām upēm, lai tur nārstotu. Lai to precīzāk noteiktu, ir nepieciešams zinātnisks pētījums.

N.Riekstiņš norāda, ka ir nepieciešamas skaidras institūta BIOR rekomendācijas, lai ZM varētu virzīt jebkādas zvejas limitu izmaiņas Ministru kabineta noteikumos, kas veicinātu pieejamo nēģu resursu maksimālu izmantošanu. Atgādina, ka papildus pašvaldību ierosinājumiem institūts BIOR var arī pats iniciēt nozvejas limitu izmaiņas, ja saskata, ka šāda iespēja pastāv.

D.Ustups aicina nākotnē apsvērt iespēju upes nēģu pārvešanai pāri Rīgas HES un ieviešanai Ogres upē, kur jau ir sastopams strauta nēģis, kas norāda, ka šajā upē ir nēģim atbilstošas dzīvotnes. Tāpat arī atzīmē, ka HES turbīnas nenodara nēģiem būtisku kaitējumu to lejupmigrācijas laikā.

N.Riekstiņš ierosina, ka varētu izskatīt iespēju zvejniekiem palielināt nēģu nozvejas iespējas ar nosacījumu, ka daļa no nozvejotajiem nēģiem tiktu pārcelta pār Rīgas HES, lai augšpusē varētu notikt nārsts un attīstīties dabīga nēģu populācija.

J.Birzaks piekrīt, ka šāda iespēja būtu jāmēģina. Nēģu ieviešanu varētu apsvērt ne tikai Ogres upē, bet arī Ventā virs rumbas un Salacā virs Staiceles aizsprosta.

R.Derkačs informē, ka piedalās Rīgas pilsētas pašvaldības zvejniecības komercdarbības licencēšanas komisijā, tāpēc aicinās komisiju pret zvejas noteikumu pārkāpējiem piemērot attiecīgus mērus, jo šāda mēroga limitu pārkāpums nav pieļaujams.

D.Straubergs piekrīt, ka jābūt stingriem attiecībā pret zvejas noteikumu pārkāpējiem un jāpiemēro attiecīgi sodi.

Padome pieņem zināšanai informāciju par darba kārtības 3.jautājumu un atbalsta ideju mēģināt paplašināt nēģu vairošanās areālu, uz nārstu migrējošos nēģus pārceļot virs upēs esošajiem aizsprostiem.

Darba kārtības 1.jautājums - Informācijas apkopojums un secinājumi par iespējām izveidot kanālu un caurteču sarakstu, kuros pavasarī būtu nosakāms zivju ieguves liegums.

D.Straubergs informē, ka šis jautājums ir skatīts jau iepriekšējās Padomes sēdēs un šobrīd ir izveidots saraksts ar kanāliem un caurtecēm, kurās varētu tikt izvērtēta maksšķerēšanas lieguma noteikšanas iespēja. Par sagatavoto sarakstu ir saņemti komentāri no DAP, VVD un institūta BIOR, bet diemžēl maksšķerēnieki savus komentārus nav snieguši. Ir jāpieņem lēmums, vai Padome mēģina šajā jautājumā un Ministru kabineta noteikumos ko mainīt, nosakot atsevišķas vietas, kur pavasara maksšķerēšanas liegums būtu saglabājams, vai arī noteikumi paliktu bez izmaiņām.

J.Dančauskis pauž viedokli, ka, nosakot atsevišķas vietas, kur tiktu saglabāts pavasara maksšķerēšanas liegums, vajadzētu tās skaidrāk identificēt, nosakot arī to konkrētas koordinātas.

Padome diskusijas rezultātā vienojās, ka jautājuma izskatīšana būtu tālāk novirzāma uz MIG un ŪRIG, sagaidot no tām komentārus un apsvērumus par katru no sarakstā ietvertajiem kanāliem un caurtecēm, vai, ja nepieciešams, to atsevišķiem posmiem. Padomei atgriezties pie šī jautājuma apspriešanas pēc attiecīgo atzinumu saņemšanas no MIG un ŪRIG.

Padomes sekretariāta vadītājs:

N.Riekstiņš